

L'hora de la ficció

La nova programació que TV3 ha presentat recentment és, a parer de Jordi Balló, un pas decisiu en el camí de la consolidació d'una ficció pròpia i creïble.

T V3 presenta la seva temporada d'hivern 94. No acostumo a seguir les convocatòries periodístiques que es fan a l'hora de fer pública la programació, però aquest cop hi ha detalls suficients per deduir que es presenta un bloc significatiu, molt més enllà de la necessitat d'omplir les graelles. La programació de TV3 ve a cobrir un dels reptes que justificaven la seva creació: contribuir a consolidar una ficció nacional.

Deia Sebastià Serrano que les úniques cultures que han aconseguit sobreviure són les que van ser capaces de fer poesia, és a dir ficció. I que cap cultura pot considerar-se completa si no genera un món fictici on es recreï el món no verbal. Els 10 anys de TV3 han tingut com a deficit essencial el compromís amb aquest principi: més enllà de la seva participació en pel·lícules catalanes, la televisió pública no havia generat una proposta de ficció pròpia amb la suficient envergadura i credibilitat. Ara sembla que s'ho creuen: ha arribat l'hora.

Guardem per *La Granja* el mèrit, des del meu punt de vista indiscutible, d'haver proposat un naturalisme televisiu capaç de crear en l'espectador una identificació funcional. Justament el que no havia aconseguit TVE-Sant Cugat en els seus molts intents: les comèdies "Joan Pera" –i variacions– no s'havien després mai d'aquest aire d'humor forçat, sense emoció. L'aposta de TV3 en aquest terreny és ara molt més forta: *Poble Nou* neix amb la impúdica voluntat de ser telenovel·la a l'anglesa, i això en llenguatge de televisió vol dir amb un absolut, irrenunciable, compromís amb el realisme. Vaig estar fa poc als estudis de la BBC a Bristol, on roden una de les seves telenovel·les de més èxit. L'acció passa en un hospital i el decorat reconstruït és tan increïblement real que ens era molt

diffícil saber si el despatx en què estàvem –que era el del gerent de l'hospital a la ficció– no ho era també, quan no es rodava, de l'equip de producció de la sèrie. Tot estava col·locat amb un desordre calculat, una deixadesa estètica, un bigarrament casual que et transportava fàcilment a aquest naturalisme de vegades atroçment xaró que desprenen els

realització ha estat concebut per a l'espectador televisiu, i aquest principi, que fa uns anys hauria semblat aberrant, resulta ara d'una gran importància. La televisió europea, i la pública nord-americana, estan sumides en la investigació narrativa per trobar formats de ficció propis, amb una gran capacitat de connectar amb l'espectador. Els telefilms i les minisèries de producció pròpia són ja a França líders d'audiència, a part d'un terreny formidable per consolidar equips creatius: s'hi formen guionistes, realitzadors i productors. Però és també un terreny d'investigació narrativa, perquè s'hi conrea el perfil d'un realisme contemporani. *Arnau* entra de ple en aquest sistema transnacional amb una aportació potent, interessant, incidir en l'exploació fictícia dels mites medievals amb un estil fet de lleugeresa i intensitat. D'aquest *Arnau* se'n parlarà internacionalment, i no només, però també, per l'oportunitat de integrar-se en aquest moviment neomedievalista que viu Europa.

I fem esment d'una altra proposta que sense ser de ficció estricta completa aquest bany de realisme que acull aquest primer trimestre de TV3. Joan Úbeda i Francesc Escribano, dos dels creadors de *30 minuts*, han fet un pas endavant molt important amb la sèrie *Ciutadans*, programes d'entrevistes anònimes al voltant d'alguns dels grans temes sociològics del país. En la seva austera simplicitat, *Ciutadans* és una alternativa intel·ligent des d'una televisió pública a la demanda de realisme que l'audiència reclama. La realitat hi és present no com espectacle tremendista, sinó com a reposada experiència viscuda. El valor de l'espontaneïtat és matisat per l'elaboració sofisticada de la posada en escena. És documentalisme fet amb criteris de ficció. Modèlic.

Jordi Balló

L'equip que fa 'Ciutadans'. Una alternativa televisiva intel·ligent.

Gent del barri britànics. La coherència en el naturalisme n'és la base del seu èxit, la unió sense grinyolar entre un espai de rodatge, uns actors, uns diàlegs, una forma de ficció. Aquesta és la tradició a què *Poble Nou* es vol adscriure i des de la qual se l'haurà de jutjar. L'equip que coordinen Joan Bas, Jaume Banaclocha i Josep Maria Benet i Jornet entra en un terreny en què tot s'ha d'inventar; fins i tot copiar, copiar bé, és molt difícil. Tindrem prou temps per analitzar-ne els resultats.

Pero en el paquet hivernal de TV3, *Poble Nou* no arriba sol. La sèrie *Arnau* és una aposta igualment important, de la mà d'un nom significatiu, Lluís Maria Guell. Artífex de *La Granja*, Guell culmina un projecte personal, la recreació de la llegenda d'*Arnau*, en un format televisiu estricte, sense hibridisme amb el cinema. Tot el procés de producció d'*Arnau*, la seva escriptura i la seva forma de